

Tartu Linnavalitsus
lv@tartulv.ee

Teie 30.06.2020 nr 9-3.2/UP-18-003

Meie 15.09.2020 nr 6-5/20/11081-3

**Seisukohad ja märkused Tartu linna
üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande eelnõule**

Keskkonnaamet on tutvunud Tartu linna üldplaneeringu (edaspidi *ÜP*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (edaspidi *KSH*) avalikustatud eelnõuga. Esitame järgnevad märkused ja ettepanekud Keskkonnaameti pädevusse jäävatel teemadel:

1. Ptk 3.1. Maakasutuse üldtingimused ja maakasutuse juhtotstarbed

Keskkonnaameti hinnangul ei ole sobiv määratleda kaitstavate liikide püsielupaiku või projekteeritavaid püsielupaiku ning Anne, Raadi ning Ropka-Ihaste looduskaitsealasid rohealadena, kus ÜP kohaselt on lubatud väiksemahuliste puhkeotstarbeliste ehitiste, sh kuni 60 m² puhkeala teenindavate abihoonete püstitamine. Roheala eeldab aktiivset puhkemaad, kus on ootus rajada sinna puhkeotstarbelisi rajatisi (nt jooksurajad vms). Tartu linnas asuvate püsielupaikade ja viidatud kaitsealade kaitsekord ning kaitseväärtused enamasti välistavad seal aga ehitustegevuse.

Keskkonnaamet peab vajalikuks muuta Nõlvaku tn 51 kinnistu (79301:001:0322) juhtotstarvet (haljasala, looduskaitsemaa vms). Keskkonnaregistri andmetel on kinnistul levinud ülepinnaliselt II ja III kategooria kaitsealused taimeliigid ning Keskkonnaamet ei pea alal võimalikuks ehitustegevust. Lisaks on Tartu linnas kujunenud olukord, kus kaitsealuste taimede ümberasustamiseks napib riigile või kohalikule omavalitsusele kuuluvaid rohealasid ja seetõttu oleks Nõlvaku tn 51 kinnistu sobilik kaitsealuste taimede ümberasustamiseks. Keskkonnaamet peab perspektiivseks laiendada Anne looduskaitseala Nõlvaku tn 51 kinnistule.

Keskkonnaameti hinnangul ei ole õige määrata Tartu linnas Kardla külas asuvale metsaalale juhtotstarbeks puhkemets. Puhkemetsa alale jääb Kärevere looduskaitseala, kus on liikumispiirangutega alad ning seal on välistatud puhkeotstarbega rajatiste püstitamine. Lisaks on Kardla külas moodustamisel Raja-Kärevere looduskaitseala, mis hõlmab Kärevere looduskaitseala ja Raja-Kärevere hoiuala ning uusi rangelt kaitstavaid metsalasid, mis jäävad samuti puhkemetsa alale. Palume puhkemetsa alalt arvata välja Kärevere looduskaitseala ja projekteeritav Raja-Kärevere looduskaitseala ning määrata kaitstavatele aladele teine juhtotstarve.

Keskkonnaameti hinnangul ei ole korrektne määrata Tähtvere ja Vorbuse külas projekteeritavate kanakulli püsielupaikade ja elupaiga maale juhtotstarbeks puhkemets, mis eeldaks, et alale saaks rajada elanike sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks puhke- ja virgestusala. Nendele aladele tuleb määrata teine sihtotstarve.

Juhime tähelepanu, et Tartu kaubasadam on kavandatud osaliselt alale, kuhu on Idaringtee ehituse tõttu ümberasustatud kaitsealuseid taimeliike. Sadama alaks ei saa jääda kaitsealuste taimeliikide kasvukohad.

ÜPs on toodud (3.1.14), et *supelranna maa-alale võib ehitada randa teenindavat hoonet (toithustus, pood, vetelpääste ruumid, riietevahetus jne) vajadusel koos ehituskeeluvööndi vähendamisega konkreetses asukohas; supelranda teenindavat rajatist nagu spordi- ja mänguvahendid ning -platsid, pingid, vetelpääste vaatlustornid, hüppetornid, teisaldatavate tualettide alused, talisuplejate soojakud, liumäed, piknikupaviljonid, terrassid, riietevahetuskabiinid, välisvalgustus jms., teenindavad parklad ja juurdepääsuteed veekogule.* Juhime tähelepanu, et LKS § 38 lg 3 punkti 3 kohaselt ei laiene ehituskeeld supelranna teenindamiseks vajalikule hoonetele. Hoonete rajamine ilma ehituskeeluvööndit vähendamata ei ole supelranna alal lubatud. Palume tuua eelnevad asjaolud ÜPs selgelt välja.

Keskkonnaamet ei pea põhjendatuks Raadi järve kaldale Raadi mõisa pargi alale supelranna rajamist. Raadi järv on väike veekogu (4,6 ha), millel puudub väljavool ja vajalik veevahetus. Supelrannaga kaasneb vältimatult inimkoormuse suurenemine veekogule ja selle kalda-ala kooslustele ning sellega võidakse ületada järve taluvusvõime ja ohustada kalda-alade püsivust ning puhverduvõimet. Samuti on järve põhjas teadaolevalt militaarprügi ja järve kasutamine suplemiseks võib olla ohuks inimeste tervisele, kuna järve põhjamudas võib olla ohtlikke aineid. Lisaks kulgeb otse järve alt kruusaga täidetud ürgorg, mida mööda liigub põhjavesi Tartu linna joogiveega varustavate Meltsiveski allikateni, Meltsiveski veehaardeni. Seega võib järve seisund mõjutada ka veehaaret.

Supelranda on kavandatud ka selle teenindamiseks vajalike rajatiste ja hoonete püstitamine. Raadi mõisa park on stiilipuhas regulaarpark ning pargimaastikus on olulisel kohal ka vaated. Supelranna rajatised ei sobituks pargimaastiku miljöösse ja muudaks vaateid mõisakompleksile. Järve atraktiivsuse suurendamiseks võib kaaluda järve kaldal asuvalt paadisillalt aerupaadi laenutuse võimalust (nt ca 10 paati), mis leiaks kindlasti kasutust.

2. Ptk 11.7. Toomemäe ptk jaotuspiirkond T-12 „Tenniseväljak“

Jaotuspiirkonnas on välja toodud, et olemasolevale spordirajatist teenindavale hoonetele on lubatud peale ehitada teine korrus.

Keskkonnaamet juhtis 24.04.2015 kirjas nr JT 6-5/15/8911-3 tähelepanu, et kui soovitakse Toomemäe üldplaneering kehtetuks muuta, siis tuleb samasuguses täpsusastmes põhimõtted jaotuspiirkondi arvestades Kesklinna üldplaneeringusse (peatükk 8) üle tuua ning lisada üldplaneeringusse vastav alapeatükk – Toomemäe kaitse ja kasutustingimused. Antud juhul seda ka tehti, ainult jaotuspiirkonda T-12 „Tenniseväljak“ puudutavas osas lisati täiendavalt juurde olemasolevale hoonetele teise korruse peale ehitamise võimalus, mis eelnevalt aga antud jaotuspiirkonnas puudus.

Keskkonnaamet juhtis sellele veale tähelepanu 09.09.2015 kirjaga nr JT 6-5/15/8911-6 ning samas kirjas **ei nõustunud** olemasolevale hoonetele teise korruse lisamisega. Üldplaneeringusse on jäetud olemasolevale hoonetele teise korruse peale ehitamise võimalus, millega pargi valitseja üldplaneeringu kooskõlastamisel ei nõustunud. Juhime tähelepanu, et kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskirja § 8 lõige 3 sätestab, kui tegevust ei ole pargi valitsejaga kooskõlastatud või **tegevuses ei ole arvestatud pargi valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta pargi kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.**

Toomemäe park on suure ajaloolise väärtusega, millel on oluline roll ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja

puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamisel. Samuti tuleb pargis säilitada vanalinnale ja Toomemäele avanevad kaug- ja lähivaated ning oluliste ehitiste nähtavus ja vaadeldavus. 1922. aastal esmakordselt rajatud tennisepaviljon oli oma mahult pargimaastikku sobilik. Uuendatud ja laiendatud tennisepaviljon valmis 1988. aastal ja juba siis ei lubatud muinsuskaitse eritingimustes hoone põhiplaaniiliste gabariitidega ületada olemasoleva paviljoni omi, anti ainult nõusolek keldrikorruse rajamiseks ja hoone laiendamiseks tänavapoolses küljes.

Keskkonnaamet on jätkuvalt seisukohal, et tennisepaviljonile teise korruse peale ehitamine sulgeks olulisi vaateid pargialal ja Toomkirikule ning hoone jääks pargis liialt domineerima, lisaks on tennisepaviljoni juba varasemalt suurendatud. Seetõttu leiame, et paviljoni suurendamine oleks vastuolus pargi kaitse-eesmärkidega ja **Keskkonnaamet peab vajalikuks, et ÜP-s arvestatakse pargi valitseja seisukohaga ning tennisepaviljonile teise korruse peale ehitamist ette ei nähta.**

3. Ptk 11.9. Koerte jalutusalamad

ÜPs on kavandatud looduskaitsealusesse Raadi mõisa pargi dendropargi ossa (Narva mnt 171a) koerte treeningväljak. **Keskkonnaamet ei pea võimalikuks koerte treeningväljaku rajamist kaitsealusesse parki.** Dendropargi osa on väike ja kompaktne ning koerte treeningväljak ei ole visuaalselt (kaasnevad piirdeaiad, atraktsioonid jm taristu) sinna sobiv. Soovitame rajada koerte treeningväljak kõrvalasuva Muuseumi tee 5 kinnistule. Sellisel juhul tuleks rajada ka alale juurdepäästrepp Narva mnt poolsele nõlvale, et pargis jalutajad saaksid ohutult (erosiooni oht) koerte treeningväljakule liikuda.

4. Ptk 16. Looduskaitse

Tartu linna haldusalale jääb mitmeid püsielupaiku ja projekteeritavaid püsielupaiku. Hipodroomi mägi-piimputke püsielupaik, Ihaste tee mägi-piimputke püsielupaik, Uus-Ihaste mägi-piimputke püsielupaik, Kiigemäe mägi-piimputke püsielupaik, Männimetsa tee mägi-piimputke püsielupaik ja Kasesalu mägi-piimputke püsielupaik ei ole projekteeritavad püsielupaigad. Eeltoodud püsielupaigad on kaitse alla võetud keskkonnaministri 11.12.2019 määrusega nr 68 „Mägi-piimputke ja ahtalehise kareputke püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“. Lisaks esinevad püsielupaikade nimeses vead. Püsielupaikade loetelust puudub aga Tartu linnas Ilmatsalu külas asuv Ilmatsalu käpaliste püsielupaik (keskkonnaregistri kood KLO3001217), mis on kaitse alla võetud keskkonnaministri 03.02.2011 määrusega nr 10 „I ja II kaitsekategooria käpaliste püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“.

Kaitstavate alade loetelust on puudu ka Ilmatsalu park (keskkonnaregistri kood KLO1200227). Samuti ei ole korrektselt kajastatud I kategooria kaitsealuste loomaliikide info. ÜP lk 124 väidetakse, et I kat loomaliikide elupaiku Tartu linnas teadaolevalt ei ole. ÜPs oleks korrektne kajastada, et Tartu linna haldusalas on mitmeid I kategooria kaitsealuse linnuliigi väike-konnakotkas püsielupaikasad (keskkonnaregistri koodid KLO3000960, KLO3001904, KLO3001545, KLO3001147, KLO3001446, KLO3001490, KLO3001675, KLO3002053, KLO3001033) ja kalakotka (KLO3001952) püsielupaik. Lisaks on keskkonnaregistris registreeritud I kaitsekategooria liigi leiukohti, millele ei ole püsielupaika moodustatud.

Samuti jääb Tartu linna haldusalale ka II kaitsekategooria aluse liigi kanakull püsielupaik (keskkonnaregistri kood KLO3000705). Väljaspool kaitstavaid alasid esineb ka mitmeid II kategooria kaitsealuste linnuliikide elupaikasad (keskkonnaregistri koodid KLO9124729, KLO9114474, KLO9114473, KLO9102891, KLO9123681, KLO9123670, KLO9124062, KLO9123669, KLO9123672, KLO9123671, KLO9111154, KLO9111155). Palume ÜP-d vastava infoga täiendada.

5. Ptk 18.2. Emajõe kallaste avaliku kasutuse tagamine

Keskkonnaamet ei pea põhjendatuks, et puhkekohtade rajamise põhimõtetes on toodud, et puhkekohtades on lubatud ka paadikanalite rajamine. Paadikanali rajamine ei ole kindlasti vajalik ega lubatav kõigis kavandatud puhkekohtades. Keskkonnaamet peab vajalikuks, et ÜPs tuuakse selgelt ja koos põhjendustega välja, millisesse puhkekohta rajatakse slipp, paadikanal, paadisild vms, et ka EKV vähendamise menetluse korral on Keskkonnaametil teada, milliseid tegevusi on puhkealale kavandatud. Paadikanalite rajamine läheb vastuollu kalda kaitse-eesmärkidega ning raskendab ka kallasrajal vaba liikumist, seepärast on nende rajamine taunitav. Arvestades ka juba praeguse olukorraga ja rajatud paadikanalite, s. h ebaseaduslike, suure arvuga, peab täiendavate paadikanalite rajamine olema väga hästi põhjendatud. Samas peab ÜP andma hinnangu ka ebaseaduslike paadikanalite seadustamise või likvideerimise kohta ning kaaluma olemasolevate kanalite avaliku kasutuse korraldamist.

6. Ptk 18.5. Ettepanekud veekogude kalda ehituskeeluvööndi (edaspidi EKV) suurendamiseks ja vähendamiseks

Kuna uue ÜP koostamisel kaotab senine sama territooriumi hõlmav ÜP kehtivuse, siis kaotavad kehtivuse ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud nõusolekud EKV vähendamiseks) ja siis **uue ÜP koostamise raames tuleb kaardistada varasemate ÜP-dega antud EKV vähendamised, mis võimaldaks varasemate EKV vähendamiste nõusolekute kehtima jäämise ja kandumise uude planeeringusse.** Varasemate EKV vähendamiste kaardistamisel tuleks vastaval joonisel ning seletuskirjas või lisa kujutada/loetleda varasemad EKV vähendamised. ÜP tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet ka seisukoha, kas varasemad EKV vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue ÜP puhul arvestada (kui olud on oluliselt muutunud, siis erandjuhul võib olla vajalik nende alade puhul ka uus EKV vähendamise kaalumine). Kui koostatava ÜP raames ei viida läbi varasemate EKV vähendamiste kaardistamist ja/või ei tooda välja (sh kaardil) eelmiste ÜP-dega vähendatud EKV alasid, siis **automaatselt varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse üle ei kandu.** Palume sellega arvestada ja kajastada selgelt varasemad ÜPdega vähendatud EKVd uues ÜPs (joonisel tuua eraldi värviga, loetleda seletuskirjas).

ÜPs on tehtud ettepanek vähendada Pikk tn 65 ehituskeeluvööndit 10 m veepiirist. Joonisel kujutatud EKV vähendamise piir ei arvesta aga 10 meetriga, vaid ala ulatub kohati Emajõeni. Palume joonist korrigeerida.

ÜPs on tehtud ettepanek vähendada EKV Vabaduse pst ja Magistri tänava vahelisel alal täiendavaks hoonestamiseks. Vähendamise ettepanekut ei ole kajastatud joonisel.

EKVd soovitakse vähendada Tehnika tn 4b, Turu 56a, Ringtee tn T45, Ringtee tn 45 krundil väikeettevõtlus- ja tootmismaani, lähtudes alluviaalsete soomuldade levikualal täisehitatud ja täidetud pinnasega aladest. Joonisel kajastatud EKV vähendamise ettepanek ei ole kajastatud korrektselt (joon ulatub osaliselt Emajõkke).

Joonisel puudub kruntide Vabaduse pst 5 (Vabaduse silla juures), Vabaduse pst 1b (Võidu silla juures), Vabaduse pst 1c ja Fortuuna tn 3a (Võidu silla juures) EKV vähendamise ettepanek. Juhime tähelepanu, et olemasolevad kohvikud paiknevad jõe lähedal kui 10-15 meetrit. Palume täpsustada vähendatava EKV tegelikku kaugust jõest.

Narva mnt 2f krundil soovitakse EKV vähendada 20–40 meetrini tavalisest veepiirist. Joonisel puudub EKV vähendamise ettepanek. Lisaks juhime tähelepanu, et EKV vähendamise piir peab olema joonisel kajastatud täpselt, vähendamise ettepanek veepiirist vahemikus 20-40 m on ebatäpne ja mitmeti mõistetav.

Krundil Narva mnt 2a tehakse ettepanek EKV vähendamiseks 20 meetrini tavalisest veepiirist. Vähendamise ettepanek ei kajastu joonisel.

Kruntidel Soola tn 5b, Soola tn 5 ja Soola tn 7 (end. jõesadam) tehakse ettepanek EKV vähendamiseks 20–40 meetrini tavalisest veepiirist. Vähendamise ettepaneku joon ei kajastu joonisel. EKV vähendamise ettepanek peab olema joonisel kajastatud korrektselt, et oleks võimalik tuvastada, millises lõigus soovitakse EKVd vähendada 20 m, millises 40 m jne.

Punktis 18.5.20. on toodud, et Turu tn 18 krundil soovitakse EKVd vähendada 20 meetrini veepiirist. EKV vähendamise täiendavates põhjendustes on toodud, et Turu tn 18 soovitakse EKVd vähendada veepiirist 22 m. Palume korrigeerida EKV vähendamise vahekaugust veekogust.

Ihaste tee 6a EKV vähendamise ettepanek (10 m veepiirist) ei ole joonisel kajastatud korrektselt (nihkes). Ehituskeeluvööndi vähendamise vajalikkuse põhjendus ei veena Keskkonnaametit, kuna seal võib esineda otsene vastuolu kalda kaitse eesmärkidega. Eitustegevusega ala on kavandatud järvele liiga lähedale.

EKVd soovitakse vähendada kanalile, mis hakkab ühendama Emajõe ja Väike-Anne kanali paadisadamat. Keskkonnaameti hinnangul saab kanalit käsitleda kui paadisadama jaoks vajalikku ehitist ja sadama osa ning sellel rakenduks LKS § 38 lg 5 p 2 erand ja EKV vähendamine ei oleks kanalile vajalik. Kanal tuleks joonisel näidata kui Väike-Anne kanali sadama osa. Arvestada tuleb, et LKS § 38 lg 5 p 2 erand kehtib ainult juhul, kui sadam kantakse sadamaregistrisse.

ÜPs (sh käsitletud KSHs) on kavandatud Emajõe äärde Kärevere looduskaitseala¹ Luha sihtkaitsevööndisse puhkekoht (Emajõe paremkaldal), kus soovitakse lisaks ka vähendada EKVd. Kaitseala kaitse-eeskirja² kohaselt on sihtkaitsevööndites keelatud uute ehitiste püstitamine, **välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks**. Kaitseala tarbeks rajatavad puhkekohad peavad olema kajastatud ka kaitsealale koostatud kaitsekorralduskavas. Kärevere looduskaitseala kaitsekorralduskava 2013 – 2022 antud alale uue puhkekoha rajamist ette ei näe. Lisaks tuuakse KSHs välja (lk 29), et sihtkaitsevööndi ja kalda kaitse eesmärgi silmas pidades tuleb vältida ehituskeeluvööndi vähendamist ja puhkekoha arendamist Luha sihtkaitsevööndis. Seetõttu palume ÜPs korrigeerida puhkekoha piire ja arvata kavandatav puhkekoht kaitseala sihtkaitsevööndist välja.

ÜPs soovitakse Kärevere looduskaitseala Emajõe piiranguvööndis paiknevat Prosta puhkekohta arendada, sh rajada paadikanal olemasoleva kraavi laiendusena (ÜPs puudub ka rajatava kanali pikkus). Puhkekoha laiendus (selle ulatuses ka EKV vähendamine) on kavandatud suures osas kaitseala kaitse-eesmärgiks olevale elupaigatüübile lamminiidud (6450). KSH toob välja, et Natura 2000 elupaigatüübile tuleb vältida puhkeala laiendamist elupaigatüübile lamminiidud ja ka autode parkine tuleks kavandada praegusesse asukohta, väljapoole lamminiitude elupaika. Lisaks on KSHs esitatud ettepanek kaardina puhkeala vähendamiseks, kuid ÜP joonisel ei ole toodud ettepanekuga arvestatud. **Kaitseala kaitse-eesmärgiks olevale elupaigatüübile lamminiidud (6450) ei ole lubatud puhkeala rajamine**, lisaks ei pea Keskkonnaamet põhjendatuks paadikanali rajamist kaitsealale. KSHs ei ole aga hinnatud paadikanali rajamise võimalikku mõju kaitseala väärtustele. Prosta puhkeala lähedusse jääb juba Kärevere silla juurde kavandatavad puhkekohad ja sadam, kust saab paati vette lasta.

¹ Vabariigi Valitsuse 18.05.2007 määrus nr 151 „Kärevere looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“; keskkonnaregistri kood KLO1000600

² Kärevere looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri § 11 p 3

KSHs ei ole hinnatud kõigi puhkekohtade keskkonnamõjusid. Palume aruannet vastavalt täiendada.

KSH ptk 3.2.6 „Natura asjakohane hindamine“ lk 71 „Kärevere heinasadam“ nähakse ette, et projekteerimise etapis tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine, s.h Natura asjakohane hindamine. Eelmise üldplaneeringu Ropka silla kohta tehtud kohtulahend ei luba Natura hindamist edasi lükata järgmistesse etappidesse, vaid see tuleks juba läbi viia ÜP KSH-s, võttes arvesse maksimaalselt negatiivset stsenaariumi. Palume KSH-d vastavalt täiendada.

ÜPga tehakse ettepanek vähendada Emajõe kaldal EKVd seitsmel paadikanalil. Palume ÜPs välja tuua paadikanalite mõõdud (pikkus x laius).

Ühtlasi juhime tähelepanu, et seoses Alam-Pedja looduskaitseala lamminiitudel varutava heina veetranspordi vajadusega on kavas rajada heinapargaste sildumis- ja laadimiskoht Kärevere uue ja vana silla vahelisele alale. Vastav projektitaotlus on Keskkonnaministeeriumis ettevalmistamisel LIFE IP kliimaprojekti raames ning palume vastav arendusvõimalus fikseerida ka ÜP-s. Info täpsustamiseks palume pöörduda Keskkonnaameti Lõuna regiooni looduskaitse juhtivspetsialisti Kaili Viilma (tel 505 1955, e-post kaili.viilma@keskkonnaamet.ee) poole.

EKV vähendamise ettepanekutes palume alati selgelt välja tuua kui mitme meetrini veekogust ehituskeeluvööndit soovitakse vähendada. Keskkonnaamet ei toeta üldjuhul ranna ja kalda kaitse-eesmärke arvestades ehituskeeluvööndite vähendamist 0 meetrini. Puhkealade rajamise puhul ei ole tingimata vajalik rajada taristut vahetult veekogu äärde, ehitustegevus ja liigne tallamine põhjustab veekogu kalda või ranna erosiooni. Lisaks esinevad Emajõe kallastel üleujutused, mis ohustavad puhkeotstarbeks rajatud taristut. Palume ehituskeeluvööndite vähendamise ettepanekutes arvestada puhkealadel vähemalt veekaitsevööndi ulatusega (valdavalt 10 m veepiirist).

Juhime tähelepanu, et Keskkonnaamet annab oma seisukoha EKV vähendamisele looduskaitseaduse §-s 34 nimetatud eesmärgi kaaludes peale üldplaneeringu vastuvõtmist. Üldplaneeringu kooskõlastamine Keskkonnaameti poolt ei anna õigustatud ootust ehituskeeluvööndi vähendamiseks. Nõusoleku ehituskeeluvööndi vähendamiseks saab anda vaid Keskkonnaameti peadirektor. Keskkonnaameti üldine seisukoht on, et ehituskeeluvööndi vähendamine on erand, mida võidakse rakendada ainult väga põhjendatud erandjuhtudel ja planeerimisel tuleb lähtuda siiski looduskaitseadusega määratud ehituskeeluvööndi ulatusest. Kuigi Tartu linna piires on suurel määral tegemist tugeva inimõjuga kalda-aladega, on ehituskeeluvööndi vähendamise puhul tegemist mitte võimalusega, vaid erandiga, mille vajadus peaks olema selgelt ja üheselt põhjendatud.

Planeeringu kaardirakenduses ei ole kõikidel veekogudel näidatud EKVd (näit Haage paisjärv, enamik Ilmatsalu jõest, Rahinge oja jne). Palume vastava vea parandada.

7. ÜPs puudub (KSHs on veidi käsitletud) energeetika (nt soojuspuuraugud, päikeseenergia, kaugküte, tuuleenergia) peatükk, mis oli aga käsitletud ÜPs 2030+. KSH lk 117 nimetatakse, et ÜP-ga säilitatakse senised kaugkütepiirkonnad, kuid ÜP-s ega joonistel see ei kajastu. Planeerimisseadus (§ 75 lg 1) ei kohusta ÜPs kajastada energeetika peatükki, aga Keskkonnaamet soovib ÜPs kajastada kaugküte ja –jahutustorustikke, et neile rakenduks EKV-s LKS § 38 lg 5 p 8 erand. **Vastasel juhul on EKVsse jäävate kaugküte ja –jahutustorustike puhul võimalik nende rajamine vaid detailplaneeringu alusel.**

8. KSHs on kaalutud Ropka silla (sh tunneli, ripp silla) rajamist, mis ületaks Ropka-Ihaste looduskaitseala. Keskkonnaamet on jätkuvalt seisukohal, et kaitsealale silla rajamine oleks ebamõistlik ja kaitseala ning Ropka-Ihaste loodusala ja Ropka-Ihaste linnuala kaitse-

eesmärkidega vastuolus.

9. KSHs on analüüsitud ÜPga kavandatud kõrgepinge elektriõhuliini maakaablisse viimine Ropka-Ihaste looduskaitsealal. KSHs on jõutud järeldusele, et lahtise kaeve tegemine kaitsealal on võimalik ja puudub ebasoodne mõju elupaigatüübile, sest elupaigatüüp lamminiidud (6450) taastub. Keskkonnaamet peab siiski kaitseala kaitse-eesmärke arvesse võttes võimalikuks kõrgepingeliini maakaablisse viimist läbi kaitseala ainult kinnisel meetodil. Kaitseala kõrge väärtusega elupaigatüübile kaasneksid kaevatöödega (sh ladestatakse pinnas elupaigatüübile) ja alal sõidukitega sõitmise tõttu olulised kahjustused ning tegevus oleks vastuolus kaitseala kaitse-eesmärkidega. Lisaks on alal levinud kõrge väärtusega kaitsealuse taimeliigi kasvukohad ja kaitsealuste linnuliikide elupaigad, kellele kaasneksid kaevetööde tõttu ebasoodsad mõjud (kasvukoha hävimine, elupaiga ja toitumisala kvaliteedi halvenemine).

10. ÜP lk 88 - *Maakondliku tasandi rohevõrgustikku ehitamisel tuleb elustiku liikumiseks tagada 100 m laiune katkematu ehitiste vaba koridor (vahekaugus nt hoonegruppide, tarastatud õuealade jms vahel). Raadamine on lubatud ehitamiseks vajalikus mahus.*

Kohaliku tasandi rohevõrgustikul ei ole lubatud ehitada väljapoole olemasolevat õueala ja laiendada õueala (ehitada uusi piirdeid) olemasolevatest piiretest väljapoole, raadamine ei ole lubatud.

Metsaseaduse § 32 lõike 1 kohaselt on raadamine raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks. Raadamist on vaja teha lisaks uue ehitise rajamisele ka näiteks olemasolevate maaparandussüsteemide ja teede hooldamisel või rekonstrueerimisel, samuti elektriliinide hooldamisel ja laiendamisel.

Raadamist tehakse ka ajutiselt kasutusest välja jäänud põllumaa taas kasutusele võtmisel, kui alale on kasvanud puittaimestik (seda tehakse katastriplaani alusel, kui maaüksuse katastriplaani koostamise hetkel oli alal metsamaast erinev kõlvik).

Juhul kui ÜP eesmärgiks on reguleerida ainult uute ehitiste rajamist, siis on mõistlik täpsustada, kas olemasolevate ehitiste (nt maaparandussüsteemid, taristuobjektid, elektritrassid jms) hooldus ja rekonstrueerimine on endiselt lubatud ning kas on lubatud metsastunud põllumaa raadamine. Endise põllumaa kasutuselevõtt võib jääda ka KOVi igakordseks kaalutusotsuseks ja tuleks vajadusel ka ÜPs nii sõnastada.

11. ÜP lk 89 - *Riigimetsa puhkekohtade (lõkkeasemed, varikatusega lauad-pingid, kuivkäimla, parkla jmt) asukohad on planeeringus märgitud, nende kavandamine riigimetsas on soositud ja võib toimuda ka väljaspool puhkekoridore. Metsa majandamisel puhke- ja virgestuskoridorides ja riigimetsa rajatavates puhkekohtades tuleb arvestada metsa puhkekasutusega, mistõttu neil aladel on lageraie keelatud.*

ÜP-le kaardirakenduses on puhkealana näidatud Leetsi järve ümbrus, alad Vorbuse ja Tüki külates ning Rahinge paisjärve ääres. Lageraie keeld puudutab eelkõige Tüki külas olevat puhkeala. Palume täpsustada, kas piirangu kehtivuse ulatuseks on mõeldud vaid näidatud ala.

12. ÜP lk 90 - *Parkmetsa maa-ala on loodusliku metsa- ja/või rohumaa baasil inimese kujundatud üldkasutatav roheala, kuhu on lubatud ehitada väiksemaid puhkeotstarbelisi ehitisi. Parkmetsad on kujunenud ja kujundatud endistest tulundusmetsadest või põllumaadest ning nende puhke- ja haljasaladena kasutamiseks on jätkuvalt suured võimalused. Valik- ja hooldusraietega on võimalik kujundada jooksuradu, puhke- ja treeningplatse. Sellest, et alade hooldus ja kasutus ei ole väga intensiivne, annab aimu asjaolu, et suures osas on parkmetsadest kujunenud kaitsealuste liikide elupaigad või leiukohad.*

Selgusetuks jääb, kas tegu on soovituselise raie valikul või on muud raieliigid keelatud. Kui muud raieliigid on keelatud, peaks see nii ka sõnastatud olema, et vältida hilisemaid vaidlusi. Keelamise korral peab ka kaaluma, kas taoline kitsendus on seadusega kooskõlas.

13. ÜP lk 23 – Puhkemets on metsamaa kõlvikuna maakatastrisse kantud maa-ala, mis on metsaseaduse eesmärgi silmas pidades üldplaneeringuga määratud elanike sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks puhke- ja virgestusala eriliigiks. Metsa korraldamisel tuleb lähtuda planeeringuga seatud eesmärgist.

Vastavalt Metsa korraldamise juhendile³ on metsa korraldamise eesmärk:

- 1) andmete kogumine metsade iseloomu ja seisundi ning nende paiknemise ja varude suuruse kohta;
- 2) vajaliku alginformatsiooni kogumine metsaomaniku nõustamiseks ja metsamajandamiskava koostamiseks.

Seega annab metsakorraldus ülevaate metsa iseloomust, seisundist ning metsavarudest; samuti annab metsakorraldus alginfo metsamajanduskava koostamiseks. Metsa omadused looduses ei muutu vastavalt planeeringu eesmärgile. Samuti ei ole metsa korraldamine maaomanikule kohustuseks ning metsamajanduskavas määratud raied on soovituslikud; maaomanik võib kavandada ka muid raieid, mis on seadusega lubatud.

Kui ÜP-s on tahetud edasi anda mõtet, et kavandada võiks ainult raieid, mis on kooskõlas planeeringuga, siis ei ole metsamajanduskava parim vahend selle eesmärgi saavutamiseks. Mõistlik on piirangud selgelt planeeringus välja tuua (sõnastada keelatud tegevused ja piiritleda alad, kus kitsendused kohalduvad) ning Keskkonnaamet arvestab nendega metsateatise menetluses.

14. ÜP ptk 17 „Maardlad“ kasutatakse väljendit kohaliku tähtsusega maardlad. 01.01.2017 kehtima hakanud maapõuaseaduse redaktsiooni kohaselt maavaraside enam tähtsuse järgi ei liigitata ning kohaliku tähtsusega või riikliku tähtsusega termineid ei kasutata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ena Poltimäe

juhataja

Lõuna regioon

Mariliis Paal 5695 7205 (looduskaitse)

mariliis.paal@keskkonnaamet.ee

Ivo Ojamäe 730 2252 (keskkonnakorraldus)

ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

³ Keskkonnaministri 16.01.2009 määrus nr 2